

DEMÀ
Josep Ramoneda

Salvador Cardús

Tots els Antoni Carné

Del colossal procés de canvi en l'orientació política dels catalans iniciat a principis de segle i que va començar a quallar com a resultat del fracàs de la reforma de l'Estatut del 2006 en sabem amb força exactitud el què (els fets), en coneixem de manera raonable el perquè (les causes), però ens falta molt per precisar-ne el com (els mecanismes socials que l'han fet possible). És lògic que en ple procés de transformació l'atenció se l'emportin els fets i que els agents socials que n'estan afectats s'escarrassin a assenyalar-ne les causes. Però una vegada establitzat el canvi en un nou equilibri de forces polítiques i d'estructura institucional, haurem d'estudiar a fons el com ha passat.

A HORES D'ARA, PERÒ, ja sabem que un dels grans enigmes que caldrà analitzar és el del paper que hi han tingut els mitjans de comunicació. O, més ben dit, el paper que no hi han tingut! Perquè, desafiant totes les "lleis" de l'anàlisi comunicativa, som davant d'una transformació radical feta al marge, si no en contra, de les hegemonies informatives existents. És a dir, el canvi de mentalitat s'ha produït malgrat que l'espai nacional de comunicació dominant ha seguit sent l'espanyol i no pas el català, que des dels 90 encara anava reculant.

SENSE PODER PRESENTAR aquí dades extenses del marc comunicatiu en què s'han produït els grans canvis en la identificació nacional o el suport a la independència, per exemple, sí que podem recordar algunes de les darreres dades de què disposem. En premsa, dels quatre diaris catalans generalistes de difusió nacional, l'ARA, *El Punt Avui*, *El Periódico* i *La Vanguardia*, pel que fa a la mitjana de la difusió (diaris venuts) el 2014 només el 14,5 per cent correspon als dos primers mitjans, mentre que el 85,5 per cent dels 268.000 exemplars totals és per als dos diaris amb línia editorial obertament unionista (OJD). Les dades d'audiència (diaris llegits) milloren una mica per a l'ARA i *El Punt-Avui*, fins al 18,5 (d'octubre del 2014 a maig del 2015, EGM).

PEL QUE FA A TELEVISIÓ, amb dades del 2014 (Idescat), TVC va aconseguir un *share* (repartiment percentual de l'audiència) del 16,7 –12,6 per a TV3 i 4,1 per a la resta dels seus canals–, i 8TV, del 3,5. TVE més les privades generalistes espanyoles en sumaven un 49,4 per cent, i la resta era per als canals temàtics. És a dir, dels 250 minuts diaris de televisió per persona que es veuen a Catalunya, només 50 corresponen a canals catalans, que, a més, solen caure en una demostració gairebé obsessiva de pluralitat.

PERE TORDERA

.....
El sobiranisme ha crescut malgrat que l'espai nacional de comunicació dominant ha seguit sent l'espanyol

La situació només canvia pel que fa a la ràdio. El 2014 (InCOM-UAB), d'una audiència total de prop de dos milions d'oients, RAC1, Catalunya Ràdio i Ràdio 4 n'obtenien el 70 per cent.

AQUESTES DADES no tan sols desmenteixen els deliris de suposades manipulacions massives sinó que, a més, obliguen a buscar quins altres factors s'han pogut sobreposar a la imponent "influència" que aquest país ha estat mamant en contra de la seva independència. De moment, en destaco dos. Un, l'ús de les xarxes socials –i de mitjans digitals com Vilaweb–, que han trencat l'hegemonia dels discursos mediàtics tradicionals. Però, sobretot, la mobilització popular de l'associacionisme de base. En aquest punt, no puc fer altra cosa que afegir-me al condol per la mort recent i prematura de l'amic Antoni Carné, lluitador incansable i generós, actual president de l'Ens de l'Associacionisme Cultural Català. No és una exageració dir que és gràcies a tots els Antoni Carné d'aquest país que s'han vençut les hegemonies mediàtiques que ens victimitzaven, acovardien i paralitzaven. Ell, ells, ens han ensenyat a plantar cara.